

Rhizoctonia

Tekst: Henk van den Berg
teelt- en bedrijfsadvies
(0252) 340301 / 06-51312207
Foto: René Faas

Rhizoctonia blijft voor de vaste plantenteelt nog steeds een vrij ongreepbare factor. Natuurlijk zijn er middelen die tegen deze ziekte werken, maar deze zijn vaak helemaal niet nodig, omdat de ziekte lang niet in alle gewassen voorkomt. Tevens is de vorm waarin de Rhizoctonia voorkomt anders dan bij de bollen. De verspreiding is vaak oppervlakkig, maar de eerste aantasting komt meest met de plant mee. Toch blijft deze ziekte ook in de grond achter en kan het volgende gewas besmetten. Dompelen is bij vaste planten erg moeilijk, omdat lang niet alle planten worden gespoeld. Dit is ook minder effectief omdat de ziekte meest dieper in de vlees zit. Tevens zorgt een dompelbehandeling er voor dat de ziekte zich pas later uit, zodat deze zich onder in het gewas onzichtbaar kan ontwikkelen. Eigenlijk hebben we te weinig inzicht in de levenswijze van deze ziekte bij vaste planten.

LEVENSWIJZE

De levenswijze is verraderlijk. Een nieuwe besmetting laat zich door de bestaande middelen redelijk bestrijden. De ziekte zit dan bovenin en gaat niet makkelijk de grond in. Het is ook zo dat als de plant goed staat te groeien een lichte aantasting van Rhizoctonia vrijwel niet opvalt. Wat wel gebeurt is dat de plant wordt besmet en deze besmetting meeneemt naar

het volgende jaar. Dit meenemen vormt eigenlijk het belangrijkste probleem met deze ziekte. Als de schimmel zich eenmaal heeft gevestigd in de plant, gaat deze eigenlijk nooit meer dood. Door de middelen die gebruikt worden, sluimert de aantasting en lijkt te zijn verdwenen. Na verloop van tijd wordt de schimmel weer actief en creëert een nieuwe aantasting, die als het gewas goed groeit vrijwel niet opvalt. Op deze manier is de cirkel weer rond. De aantasting die wordt meegenomen komt dieper in de grond te zitten dan dat de bestrijding komt, waardoor deze niet goed genoeg werkt. Tevens zit de aantasting erg diep in de plant zodat zelfs een zware grondbehandeling uitgroei niet kan voorkomen. Wat wel gebeurt is de aantasting uitstellen, wat weer leidt tot de onzichtbare aantastingen onderin het gewas.

BESTRIJDING

De bestrijding van een jonge aantasting is met het huidige middelenpakket nog tot staan te brengen. Met de aantasting die vanuit de geplante plant groeit is dit niet mogelijk. Steeds zal er vanuit deze planten weer een aantasting plaatsvinden. Het enige dat resultaat kan geven, is het zorgen dat de meegeplante aantastingen bij de eerste symptomen worden verwijderd. Op deze manier kan er maar één keer een verse aantasting plaatsvinden, die dan direct bestreden kan worden. Het vroeg weghalen van de aangetaste planten is even werk, maar het voorkomt een sluimerende besmetting. Hierin schuilt ook het gevaar van de dompelbehandeling. Als deze al zou werken, dan zorgt ze er alleen maar voor dat de aantasting

pas later zichtbaar wordt. Het gevolg is dat de aantasting niet wordt opgemerkt in het groeiende gewas en deze alle tijd krijgt om nieuwe planten aan te tasten die op hun beurt weer voor de planten zorgen die de ziekte meenemen naar het volgende seizoen.

PREVENTIE

Omdat een aantasting van Rhizoctonia in de plant niet is te zien, kan er tijdens het plantgoed maken niet op worden geselecteerd. Wel is het zo dat de meeste aangetaste planten in de slecht gegroeide planten zitten. Waarschijnlijk zit 80% van de aantasting in de 20% slechtst gegroeide planten. Door bij gevoelige soorten alleen plantgoed te maken van de goed gegroeide planten wordt het gevaar op meeplanten van Rhizoctonia duidelijk vermindert. Het alleen plantgoed maken van de beste planten is trouwens voor het terugdringen van elke ziekteverwekker positief. Als er toch wordt besloten om te dompelen met een Rhizoctonia-bestrijdingsmiddel, doe dit dan alleen met gespoelde planten. Bij niet gespoelde planten is de werking dusdanig onzeker, dat er een vals gevoel van veiligheid ontstaat. Omdat de ziekte ook in de grond achterblijft, is het verstandig om een goede vruchtwisseling toe te passen. Zorg dat u weet wat de gevoelige soorten zijn en plant deze niet op dezelfde plek waar het vorige jaar ook een gevoelig soort heeft gestaan, zelfs als het helemaal geen familie van elkaar is. De beste preventie is echter aandacht. Als er steeds oog is voor de ziekte en het feit dat deze vrijwel onzichtbaar door kan woekeren, is de eerste grote stap al gedaan.

